

Sosyoloji

YAZAN :
Muhsin ABDÜLHAMİD
 (Bağdad İlahiyat Fakültesi
 Öğretim Üyesi)

TERCEME :
Tayyar ALTIKULAÇ

KOMÜNİST CEMİYETLERDE DİN HAYATI

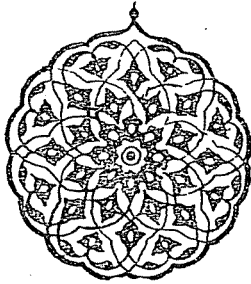

OMÜNİZMİN felsefesini Marx, Lenin ve Stalin gibi kaynaklarından derinliğine araştıran herkes, onun tamamen maddeye dayalı bir sistem olduğunu kat'i olarak görür ve anlar. Çünkü Komünizm, bu maddi varlığın dışında bütün kâinatı yoktan yaratan, ona nizam ve tertibinde en güzel şekli veren bir varlığın vücudunu kabul etmez. Ona göre bütün bu nizam ve ahenk tesadüfün eseridir. Kâınatta olup bitenler birbirlerini meydana getiren birtakım mekanik olaylardır.

İşte, ezeli olan Hakikat-ı Mutlaka'yı inkârla işe başlayan komünizm, dinleri şiddetle reddeder, onlara, tarihin muayyen merhalelerinde insanların inandığı birçok hurafelerin bir nevi nazarı ile bakar ve der ki :

— Dinler tamamen sömürücü zümrelerin fikirlerinin mahsulüdür. Çünkü onlar daima din perdesi arkasında olmayı ve hatta sömürülen tabakanın düşüncelerini — içinde buldukları hal ve şartlardan, zulüm ve haksızlıklardan şikâyetçi olmasınlar diye — uyusturmak için dîni bir kıyâfet olarak giymeyi arzu etmişlerdir. Bu sebebledir ki birinci tabaka (sömürenler) daima hükümran olmak ve ictimai hayatın zarurî icabı olarak eski düşünce ve düzenden sonra gelip onun yerini alan ilerici fikirlerle savaşmak için dinden geçerli bir silâh olarak faydalanmak istemiştir...»

DİĞER mühim bir husus da komünizmin, her devirde örnek olmak vasfını muhafaza eden değerleri, değişmeyen hayati-ictimai ölçüleri, üstün ahlâk gibi mefhumları sûret-i kat'iyyede reddetmesidir. Zira bu çeşit şeyler onun nazarında temeli yine din fikrine dayalı bir başka nevi hurafelerden ibarettir. Sâbit ahlâk ölçüleri diye bir şey olamaz. Zira bu ölçüler iktisadi hayatın paralelinde yer alır. İktisadi nizam gayr-ı müstakar olduğuna göre bu değerlerin de daima bir takım değişikliklere maruz kalması pek tabiidir.

Görüldüğü üzere komünizm, varlık ve var oluş mevzuunda inkârcı, cemiyet ve fert münasebetleri mevzuunda ise her şeyi mubah sayabilen bir görüşe sahiptir.

Komünizm'e gelinceye kadar muhtelif zamanlarda ve müteaddid yerlerde zühür edip onun kâinat, ictimâiyât, insâniyet... gibi konularda birçok görüşlerini savunan bir hayli maddeci felsefeler vardır ve bunların komünizmle esasta ayrılıkları bir nokta da yoktur. Ancak bu görüşler daima kendilerini savunan kişilerin hayalleri çerçevesi içinde kalmış, başkalarına kabul ettirilmeleri için kuvvet kullanmak gibi yollara hiçbir zaman baş vurulmamış, hayata tatbik edilmeleri cihetine gidilmemiş ve insanlar arasında neşri için bir takım taktikler aramak yoluna sapılmamıştır.

İşte komünizmin korkunçluğu beşerin tabiatına tamamen zıt bir şekilde ve zorla hayalden hayata inmek isteyişi, hayatın bütün cephelerine ve her çeşit teferruatına kadar sızmayı gaye edinmesi ve bunları gerçekleştiren de topluluğun en küçük unsurunun dahi boyun eğmek zorunda kalacağı hesaplı, programlı, zorlama esasına dayalı bir yolu seçişidir. Fikirlerini yaymak hususunda kendisini başarıya ulaştırarak ve onu gayesine götürecektir her çareye pervasızca baş vurur. Bittabi onun nazârında bunları yapabilmek, empoze ettiği fikirlerin devamını garanti altına almak ve gelecek nesillere kadar ulaştırabilmek için büyük çapta silâhlı kuvvete ihtiyaç zaruridir. İşte komünizmin İslâm âleminde neşri hususunda bahis konusu olan en tehlikeli tarafı burasıdır. **O halde biz İslâm davetçilerinin komünizmle mücadele ederken dikkat edeceğimiz en mühim husus, onun beldelerimizde silâhlanmasına ve böylece kendini zorla kabul ettirmek yoluna baş vurmasına mani olmaktır. Bizim komünizmle mücadelemiz iktisadî değildir. Zira iktisadî problemleri hal hususunda bizim çok daha köklü ve beşerin tabiatına çok daha uygun (İslâmî) doktrinlerimiz vardır.**

KOMÜNİZM, hükümran olduğu beldelerde hedefine doğru ilerlerken neslin fikriyatına tasallut etmek ister. Pek tabiidir ki kafalara sokmak istediği şey sadece komünizm felsefesidir. Bunun neticesi de malûm: Bu sapık ideolojilerle dumura uğratılan akıllar artık bunun dışında her şeyi ve tabiatıyla bütün akîdeleri inkâr edecektir. Daha doğrusu böyle bir nesil dinine olan bağlılığından kopacak ve dinin telkin ettiği bütün değerlere bir takım hurafeler ve gülünç şeyler nazarı ile bakacaktır. O halde maddeci felsefenin ikamesi için dînî olan her şeyin kökünü kazımak yapılacak ilk iştir.

Hal böyle olunca yani dînin, neslin terbiyesi ve irşadı mevzuunda en küçük bir rolü olmayınca bu çeşit cemiyetlerde camilerin bulunması ne ifade eder? Zarurî netice şudur ki, neslin düşüncelerine zorla tasallut eden maddeci terbiye sisteminin sonucu olarak bu camiler her geçen gün müdavimlerini kaybedecekler ve bir gün bomboş kalacaklardır.

Din öğretimi için mektep açmak isteyen dindar kişilere bir iki mektep açmaları hususunda izin verildiğini farz etseniz bu mektep-

ler de mutlaka ve tamamen âtil kalmaya ve gayelerini gerçekleştiremeyeceğe peşinen mahkûmdurlar. Zira komünist cemiyetlerde çocuk herkesten önce devletindir. 18 yaşına kadar devlet elinde ve onun telkin ettiği sapık ideolojilerin kucağındadır. Bu yaşa gelince mezkûr dînî okullara gitmesi mümkündür; Ama şüphe götürmez bir hakikattir ki, 18 yaşına kadar küfrün kucağında yetişen böylesine bir gençliğin ondan kolay kolay kopup kendini iman hayatına erdirmesi ve dînî hakikatini kavraması mümkün değildir. Bâhusus mektep hayatının dışında nesle çevreden gelen ve tamamen onun maddî hayatı üzerinde müessir olan şeyler, radyo, televizyon, sinema, tiyatro, birtakım kitap ve mecmualar, gazeteler, plajlar, her çeşit eğlence yerleri ve dans salonları... gibi vasıtalar düşünülürse... Bunların hepsi dine temelinden muhalif ve genci komünizmin karargâhına sürükleyici evsafa olursa... Evet, dahası var, komünizmin sosyal ahlâk anlayışının tabii bir icabı olarak nesli dînî emirlerinden uzaklaştıran ve hatta ona Allahı bile unutturan cinsî serbestlik ve fuhuş her tarafa yayılırsa...

DİĞER mühim bir husus da komünist cemiyetlerde komünist olmayanların komünist fertlerle eşit haklara malik olmamalarıdır. Hususile onlardan biri dînînin vecibelerini yerine getiriyorsa ehliyet ve liyakatı ne olursa olsun birçok vazifelere tayin hususunda ona kapılar kapalıdır. Ve böyle bir fert müreffeh hayat imkânlarına kavuşmak şöyle dursun, hayvanlar seviyesinde bir ömür geçirmeğe mahkûmdur. Bu son söylediğimiz husus, kızıl deşetin hâkim olduğu günlerde pek açık bir şekilde kendini göstermişti. (Yazar burada 1958 de Irak'ta vuku bulan ihtilâl sonrası günlere işaret ediyor.) Keyfi aziller, haksız nakiller, her tarafta cinsî cürümler, dine ve mukaddesata karşı girilen sistemli faaliyetler, bu meydana birçok yerlerde cezalandırma ve hizaya getirme hareketleri... Öldürme ve yerlerde sürüklemeler, mal ve can emniyetini ihlâl ve daha neler neler... Tabii bütün bu muamelelerden komünistler hariç tutulmuş, tam bir huzur ve emniyet içinde bulunmuşlardır. Bir gün komünizmin beldemizde saltanatını kurduğunu farz etsek, bu fakir milletin büyük çoğunluğunun âkıbeti ne olur dersiniz? Evet, ne olur din, iman, mezheb dediğimiz şeylerin âkıbeti? Bu soruların cevabını veremeyecek kimse yoktur sanırım.

Bir yığın söze ihtiyaç duymadan, âlimlerin yazılarını okumadan, komünist memleketlere gidip de komünistlerin din hürriyetine delil olarak gösterdikleri camilerin bomboş halini, hele buralara gençlerin hiç alâka duymadıklarını ve yine bu memleketlerde bulunan bir kaç dînî mektebin tamamen muattal halde bulunduğunu, binalarını vîrâne, muallimlerinin birkaç piri fânî kişiler olduklarını, doğru dürüst bir program ve metoda mâlik bulunmadıklarını, hele yeni neslin bu mekteplere hiç iltifat göstermediklerini, çünkü bu mekteplerde bir takım gerici fikirlerin öğretildiğine inandıklarını... gören, heyetleri ve talebe guruplarını dinlemekten her ferdin komünizmin mahiyetini kavra-

yacağından şüphe yoktur. Bu ülkelere gidip gelenler ise katî olarak görmüşlerdir ki burarlarda yaşayan müslüman cemaat arasındaki yeni nesil tamamen küfür ve inkâra doğru yönelmiş bulunmaktadır. Ne islâm ile ne de onun herhangi bir akidesi ile aslâ alâkası mevcut değildir.

Din hürriyetinin en bâriz vasfı hiç şüphesiz her ferdin herhangi bir engele maruz kalmadan dinine bağlanabilmesidir. Daha sonra cemiyet içinde onu gelecek nesillere aktarması gelir. Bu meydana dinini muarızlara karşı müdafaa etmek, bu müdafaaasını gerçekleştireci çare ve vasıtaları elinde bulundurmak en tabii hakkıdır. Fakat komünist memleketlerden hangisini ele alırsanız alın, durum bunun tamamen aksidir. Çünkü bu memleketlerde bir dindar kişi dinini gelecek nesillere arzu ettiği şekilde aktarmak imkânına sahip değildir. Bunu gerçekleştirecek her vasıttadan mahrumdur. Dinini ve inanışlarını neşredeceği ne bir gazete, ne de bir mecmua çıkarmak hakkına mâliktir. Bir kitab telif edip meselâ onda İslâmı anlatsın, onun kâinat ve ictimaiyat mevzuundaki görüşlerini sunsun, «İslâm her zaman ve mekânda tatbiki kabil üstün bir dindir»... gibi şeyler söylesin, bu mümkün değildir. Bir komünist pervasızca islâmı tahkir ettiği bir toplulukta kalkıp ona cevap vermesi suçtur. Mesuliyeti mucibtir. Zira madde esasına dayalı devletın prensipleri üzerinde münakaşa etmiş demektir. O devlet ki ona göre komünizme muhalif olan her fikir çürüktür. Bu çürük fikrin sahibi ise büyük suç işlemiştir, konuşmaktan men'i gereklidir.

KOMÜNİST olmayan memleketlerde, meselâ, her müslüman başkalarını kendi dinine çalâ, her müslüman başkalarını kendi dinine çal-

ırmak ve dininin prensiplerini çeşitli neşir organları ile anlatmak imkânına sahiptir. Kezâ dininin ve müslüman halkın hizmetinde olacak bir takım cemiyetler kurmak, hatta buldukları yerlerdeki islâma zıt siyasi doktrinleri zemetmek, islâm ile mukayese edip onlara islâmı tercih hakkına da maliktir. Aynı hürriyet — bilhassa Avrupa devletlerinde — bir komünist için de vardır. O halde komünistler din hürriyeti iddialarında samimî iseler dindarları bu meşru haklarından niçin mahrum etmektedirler?

Hülâsa; gerek komünizm ve gerekse diğer birçok nizamlar madde medeniyetinin çeşitli görünüşleri ve değişik vitrinler şeklinde tezahür etmesinden ibarettir. Bu sistemlerin himayesinde ve bilhassa komünizmin kucağında islâm için hürriyet söz konusu değildir. Hatta böyle bir hürriyet mes'uller tarafından iddia edilse bile devletin siyasi ve hukuki dümeni küfrün elinde bulundukça müslümanların hali daima muallâktadır.

SON olarak şunu da ilâve etmeliyiz ki yer yüzündeki ve bilhassa beldemizdeki mücadele aslında İslâm-komünizm, yahut İslâm-kapitalizm, yahut da kapitalizm ve komünizm mücadelesi değildir. Hakiki mücadele, daha doğrusu gerçek savaş, Hakkı temsil eden islâm ile bütün şekil ve renkleri içinde batılı temsil eden şeytan arasındadır. «Allah iman edenlerin yardımcısıdır. Onları karanlıklardan kurtarıp nura çıkarır. Küfredenlerin dostları ise şeytandır. O da kendilerini nurdan ayırıp karanlıklara sürükler. Onlar Cehennemın yararıdır. Orada ebedî kalacaklardır.» (el-Bakara: 257)

Bir Sabah

GÜNAHI ÂZAD İÇİN SESSİZ EVDEN KAÇARAK
İLÂHÎ AŞK İÇİNDE CÂMİLER SİZE GELDİM.
DAĞ GİBİ, KUŞLAR GİBİ BİR DÖRT REKÂT KILARAK
HUZUR U İLÂHÎDE BİR CÜŞ İLE EĞİLDİM.

**

AÇTIM YİNE YAVAŞÇA NASIRLI ELLERİMİ
HUSÛSİ BİR KALP İLE GÖZYAŞI DÖKMEK İÇİN
ZARARI YOK KAPATSIN, BULUTLAR GÖZLERİMİ
YALNIZ YOL VERSİN KUBBE DUAM ALLAHA GİTSİN..

REKİN ERTEM